

"Varför pratar inte alla om
Anna Ringberg, hela tiden?
Det borde de!"
— Ingvild H. Rishøi

**Varsågod:
ett smakprov
ur en
kommande
bok!**

VERKET

Anna Ringberg

*Detta är ett okorrigerat utdrag ur den kommande romanen
Verket av Anna Ringberg (ISBN 978-91-89302-10-5) som släpps
i januari 2024. Citera inte ur texten utan att kontrollera
med förlaget, Bookstrap Publishing.*

1.

Barnvakterna

När Hanna öppnade dörren till galleriet slog en kvav värme emot henne. Det kändes som att stiga in i ett växthus när man kom från blåsten och kylan på gatan. Här var redan fullt med folk och ett livligt sorl av röster, och det låg som en air av den stora världen över tillställningen.

Hon strök bort imman från glasögonen och fick syn på en klunga unga människor, kompisar från dotterns gymnasietid, och längre in i lokalen skymtade hon en bekant lärare från konstskolan. I centrum av rummet stod galleristen högljutt pratande och skrattande med en känd konstkritiker i sina karaktäristiskt svartbågade glasögon. Strax därpå uppenbarade sig Line. När hon anslöt sig till samtalet mellan kritikern och galleristen uttryckte hennes ansikte den lite buttra min som visade att hon fick höra något fint om det som betydde mest för henne, skapandet.

Hanna tog av sig täckjackan och hängde den över armen. Inte skulle hon störa dottern denna stora kväll när hon behövde räcka till åt alla gäster. I stället gick hon för att hämta något drickbart. På ett avlångt bord var vinglas uppställda jämte kanapéer och annan

plockmat och en stor bukett vackra vita liljor spred sin omisskännliga, tunga doft.

Med vinglasen i hand, svettig i sin ylletröja, gick Hanna fram till den tavla där det för tillfället var minst trängsel. Tavlan var stor som en dörr, och målad i en oljefärg liknande ikonernas, mild glänsande. När hon backat två steg för att kunna ta in helheten, ryckte hon ofrivilligt till. Vad var detta? Plötsligt framstörtade minnen hon ägnat ett halvt liv åt att förtränga.

Det var över tjugo år sedan nu. Hon hade haft influensa och magsjuka och varit ensam hemma med Line som bara var några månader gammal, och deras hund Dante. På soffan i vardagsrummet låg hon, skälvde av frossa och kräktes ner i en bunke samtidigt som hon försökte amma Line och stöta bort Dante som ville äta av spyorna. Febern gick i vågor genom kroppen. Kudde och täcke var blöta av svett, men hon frös in i mörkret. Illamåendet bubblade i magen och andedräkten stank surt. Det kändes som hon var nära att drunkna och knappast ägde viljan att kämpa emot längre.

Vanligtvis hjälpte hennes mamma till med Line nästan varje dag, men hon gick på cellgifter och fick inte utsättas för någon smittrisk. Och Johan, Lines pappa, var som så ofta på resa med jobbet.

Line hade kolik. Varje natt skrek hon sig hes, och det enda som hjälpte var att amma henne eller spela ljudet av valsång, men nu hade Hanna inte kraft att resa sig ur soffan och sätta på musiken. Inte heller kunde hon gå runt med selen; hon hade inte ens bytt blöja på flera timmar. Dante sprang gnyende fram och tillbaka till hallen, men att ta ut honom kändes oöverstigligt.

Hon la Line till bröstet, med handen om hennes fjuniga lilla huvud, och kände den såriga bröstvårtan svida. Kärleken hon hoppats på hade inte infunnit sig, lyckohormonerna rusade inte i kroppen. Barnet sög upp all näring, all livskraft, som en parasit. En dag skulle det vara klart med henne och kasta henne som ett tomt skal bakom

sig, så kändes det. Varje dag var en plåga. Sömnbristen, Johan som verkade hata henne, minnena från den traumatiska förlossningen – visst kunde hon skylla på mycket, men innerst inne fruktade hon att det var något allvarligt fel på henne.

Om vi skulle dö, jag och Line, tänkte hon. Om vi låg döda i soffan och Johan störtade in, släppte allt bagage på golvet och försökte väcka oss, men upptäckte att våra kroppar var kalla. Att allt var för sent. Då hade han förstått hur hans beteende mot mig också gått ut över vår dotter. Hon log bittert, men skämdes över sin barnslighet. Dessutom höll hon verkligen på att tappa greppet.

Dante tryckte gnyende nosen mot hennes ben som för att hålla henne vaken. Om ett dygn var Johan hemma igen. Bara hon höll ut fram till dess så skulle allt ordna sig. Hon började prata högt: Nu ska vi se här. Ta det bara lugnt nu... Jag är här... vi ligger här... och ja... vi ligger här, så ja, mumlade hon medan en böljande svärta närmade sig och långsamt tog över synfältet. Jag måste ringa någon, vem som helst, sa hon sig, men innan hon hann sträcka sig efter telefonen svartnade det för ögonen.

Det här var i december, den mörkaste tiden på året, och när Hanna vaknade kunde hon knappt se något. Lamporna i rummet var släckta, men hon förstod att det måste vara natt för ljuset från lyktstolparna reflekterades i fönstren på huset mittemot.

Så oroväckande tyst det var. Huttrande trevade hon efter sin bebis, men dottern låg inte längre där. Förvirrat lyfte hon på täcket, ingen där. Rummet snurrade och för att inte svimma grep Hanna tag i soffans armstöd. Så lyckades hon sätta sig upp. Med darrande händer tände hon golvlampan och tog på sig glasögonen. Täcket och kuddarna drog hon ner på golvet. Men ingen Line syntes till. Soffan var tom.

Sov hon fortfarande?

Nej, hon var vaken.

Hon hörde kösklockan ticka och kände hjärtat banka i bröstet.

Det var iskallt i lägenheten, som om alla fönster stått öppna. Och hon förstod med ens att något var fruktansvärt fel. Hon hade somnat ifrån sin bebis! Överallt låg Lines saker och kläder men ingens syntes hon till. Inte under bordet, inte vid hennes babygym, inte i babysittern.

Det var en liten lägenhet, en trea, bara kök, vardagsrum, sovrums och ett kontor som skulle bli barnrum. Hanna skulle hitta henne. Hur länge kunde hon ha sovit? Inte mer än någon timme. Line kunde inte ha dött; det var väl inte möjligt att en bebis dog så snabbt?

Men hur hade hon kunnat ta sig från vardagsrummet när hon inte kunde krypa än... Visst måste dörren vara låst? Hon låste den ju alltid. Åh gode gud, bara säg att Line lever!

Försiktigt kom hon på fötter, och höll ett stadigt tag om soffan.

Kunde Johan ha kommit hem i förtid? Kanske kommit hem och gått och lagt sig i sängen med Line, och svurit över att Hanna somnat ifrån henne, men vad spelade det för roll...

– Hallå, ropade hon.

I nästa stund hördes ljud från sovrums och lyckan hann flamma upp i bröstet, innan hon såg att det var Dante som kom emot henne och gnällde olyckligt. Säkert hade han kissat inne.

– Hallå, ropade hon igen. Johan?

Hon släppte soffan, och stod där på darriga ben som knappt kunde bära henne. I huvudet dunkade och gnisslade det så att små blixtar dansade över synfältet. Fortfarande tänkte hon att Line och Johan nog låg och sov. Det vore väl mest troligt? Medan hon stappade fram till sovrums hackade hon tänder.

Sängen var tom. Ändå rotade hon runt bland alla kuddar och leksaker, och hoppade till av ljudet från en luddig pipeleksak som föll i golvet. Hela tiden sprang Dante runt hennes ben och gnydde.

– Gå och lägg dig, röt hon och sparkade efter honom.

Så fortsatte hon in på toaletten. Lines badbalja stod framme, en

handduk var slängd på golvet. Det luktade kräks och bajsblöjor.

Tänk efter nu, sa hon sig. Har du glömt något? Kan Johan eller mamma hämtat henne? Men inga sådana minnen dök upp.

I köket stod bröd och ost framme på diskbänken. Våt av svett slet hon upp köksluckor och la sig på knä för att titta in under kökssoffan.

– Line, jag kommer. Mamma kommer, ropade hon.

Ute i hallen rotade hon runt bland ytterkläderna som låg slängda på golvet. Där hängde Lines vantar i sitt snöre, och selen hade ramlat ner på mattan. Ytterdörren var ordentligt låst, tack och lov. Nycklarna låg på sin plats, i skålen.

Golvet gungade när hon tog sig in till det sista rummet, kontoret. Där låg Johans jobbpaper i drivor på skrivbordet. Som vanligt hade han packat i sista sekund och lämnat en massa grejer utspridda på golvet, och Hanna hade inte orkat plocka upp något. Rummet var fullt av kartonger med böcker och pärmar och längs väggen stod kassvis med barnkläder. När svärtan trängde sig på igen, tog hon stöd mot en byrå och bet sig i läppen. Då fick hon syn på spjalsängen inklämd mellan skrivbordet och byrån. Hjärtat tog ett skutt. Där hade hon inte tittat!

Vore det möjligt? Tänk ändå...

Hon böjde sig fram.

Åh herregud! *Där låg Line!*

Ja, där var hennes bebis, under den ljusblå filten med pandor som de haft med sig till BB. Hon sov, men rörde sig lite, som om hon höll på att vakna. Hennes små händer var knäppta och hon smackade med den putande munnen. Så fort Hanna lyfte upp henne började hon skrika för full hals. Skrattande kysste Hanna det rödblossiga lilla ansiktet. Nu älskade hon det där skriket! Line levde! Herregud vilket misstag hon gjort, men allt ordnade sig, det var det enda som betydde något.

Hon drog täcket om dem i soffan, och när hon ammade la sig ett lugn över rummet; hon hörde knappt hur plågat Dante gnydde.

Hon njöt av pirret i bröstet och den lena bebisdoften medan tårarna rann varma nerför halsen.

Allt såg ut som vanligt i vardagsrummet, förutom att de vita pinnstolarna stod utdragna en bit från bordet, och bunken med kräks hade vält omkull över mattan. Men varför var det så iskallt när inga fönster stod öppna? Kunde mamma ha kommit över ändå, hon hade ju nyckeln? Men skulle hon komma mitt i natten när hon var så svag, och varför hade hon inte väckt Hanna i så fall? Nej, hon måste själv ha lagt Line i spjålsängen innan hon tuppade av. Spjålsängen, hur kunde hon ha glömt att titta i den? Den var det säkraste stället. Men enda gången hon testat den tidigare protesterade Line högljutt. Nu verkade hon ha sovit gott dock, som om hon förstått stundens allvar. Och Hanna tackade sin lyckliga stjärna. Hon måste ha agerat instinktivt och tack vare det räddat situationen. Kanske var det inget allvarligt fel med henne ändå?

Följande dag kom Johan hem från sin tjänsteresa. Hanna hade tänkt berätta om nattens händelser, men när han började klaga på hur det såg ut och inte visade någon som helst medkänsla, stängde hon som tidigare om sitt hjärta, och sa ingenting. I stället anlade hon den formella ton som hjälpte henne överleva i detta kärlekslösa förhållande och bad honom bara ta ut Line på en promenad, vilket han motvilligt gick med på eftersom han sa sig vara trött efter resan.

Så snart han gått ut somnade Hanna som en stock och drömde en mardröm: Hon befann sig i ett hus någonstans, ingen plats hon kände igen, och på golvet satt en liten flicka i tvåårsåldern, klädd i en grå klänning. Flickan höll sina händer för ansiktet och grät förtvivlat. Huset var litet och instängt och Hanna var inne där med barnet samtidigt som hon betraktade huset och barnet utifrån. På något sätt både offer och bödel, och bakbunden. Ett starkt sken lyste in genom det enda fönstret och fasansfulla skrik som från ett plågat djur, fyllde rummet. Då vaknade Hanna, flämtande, och hörde hur Line skrek

ifrån hallen och Johan ropade: – Har du inte ammat henne eller? Hon har gråtit non stop!

Efter att Hanna och Johan fått barn hade han skärmat av henne, och för varje dag som gick kände hon sig mer ensam och olycklig – säkert han med. Hon hade inte varit lika hängiven förhållandet till en början, och därför inte alltid varit lojal – och nu tog han ut sin hämnd.

Hanna kämpade på och hoppades att det skulle bli bättre. Alla som någon gång levt i ett dött och hatiskt förhållande vet hur förödande det är. Man känner att man måste kämpa för att inte förvandlas till en dålig människa och tappa den lilla glädje man lyckats bevara i sitt bröst. Tiden masade sig fram. Småbarnsåren är så speciella, sa folk omkring henne; man ska inte ta något beslut om förhållandet då. Men det var omöjligt att bryta utvecklingen och när Johan under ett bråk tappade fattningen och örfilede henne blev det droppen. Line skulle snart fylla två år då.

Så länge hade Hanna varit rädd för att bli ensam och när hon nu tog steget märkte hon att det på många sätt var lika hemskt som hon trott.

Line fick flytta fram och tillbaka mellan föräldrarna, några dagar i taget. Johan messade på nätterna: att Line inte kunde sova, att hon grät, att allt var Hannas fel, att hon var egoistisk och empatistörd. ”Det finns en särskild plats i helvetet för mammor som sviker sina barn”, skrev han, och även om Hanna kunde se vad han höll på med, plågades hon av dåligt samvete. Att hon inte saknade Line fick henne att skämmas, men samtidigt njöt hon av att få sova på nätterna, att äntligen få sluta amma och ha sin kropp för sig själv.

Första gången hon var ute i löpspåret efter separationen – det var på våren, marken höll på att tina – liksom bubblade känslorna upp i varje steg, och hon kastades mellan fasa, glädje och berusande frihet. Så intensivt levande kände hon sig att det var lite skrämmande.

Förstås var det mycket praktiskt att styra upp, som vid de flesta av livets sorgestunder. De hade bott i Johans lägenhet och huvudsakligen levt på hans lön. Någon bodelning var det inte tal om; hon vågade inte kräva det. Som tur var hade hon en fast anställning, så efter att ha bott hos sin mamma Kristina några månader kunde hon köpa en lägenhet i Gustavsberg, inte så långt från där hon vuxit upp och där hennes mamma bodde. Sakta men säkert byggde hon upp ett nytt liv i ruinerna av det gamla. Sent omsider höll hon på att vinna den vackraste gåvan av alla: självrespekten.

Hannas mamma hjälpte alltid till, trots att hon behövde syrgas dygnet runt och hade svårt att gå. Redan ett år tidigare hade hon legat på palliativ avdelning i flera veckor, men hon hade, som en av de första i avdelningens historia, skrivits ut och fått åka hem. Mager som en sticka och kedjerökande trotsade hon alla odds. När hon hade kraft till det lagade hon middag och hon hjälpte alltid till med Line. Nästan varje dag var hon hos Hanna, och sov ofta över på soffan. Soffbordet var täckt av hennes mediciner, askfat och glas. De lugnade sina nerver med vin. På köksbänken stod alltid en bag-in-box, och eftersom Kristina behövde kalorier drack de glassdrinkar spetsade med Baileys, och riktigt stark irish coffee med mycket grädde.

– Sluta pillra, sa Hanna var femte minut ungefär.

För mamman hade sina nervösa åkommor minst sagt, som att hon drog loss tussar av sitt hår. Alltså fick hon ha schallett eller mössa året om. Dessutom gömde hon sina mediciner, slängde mat när man inte såg och suckade hela dagarna, men Hanna litade fullständigt på sin mammas omdöme när det gällde Line och livet i stort. Allt hon tänkte och oroade sig för berättade hon för sin mamma, och lastade över det på hennes beniga axlar. I sin mamma hade hon någon som höll på henne. I alla lägen höll hon på henne.

En kväll när Hanna städade undan i köket medan Line lekte med sina sjöjungfrudockor i vardagsrummet och Kristina vilade, svepte en obehaglig kyla in i lägenheten. Hade morsan rökt och glömt stänga dörren till balkongen? Hanna gick för att se efter, men stannade på tröskeln. Lite vin skvalpade ur glaset i hennes hand. För på vardagsrumsmattan satt Line och i sin hand höll hon en leksak som aldrig funnits där förut. En skallra. Det syntes tydligt att den kom från en annan tid: skaftet var benvitt och huvudet av silver, format som en lyra med fyra bjällror på sidorna, krönt med en visselpipa. Hanna satte sig på huk vid dottern.

– Vad är det där för fin sak?

Line skakade på skallran så bjällrorna pinglade. Det lät underligt kallt på något vis, och när hon blåste i visselpipan hördes ett fult dovt läte, mer som en avgrundsuck än en vissling.

– Dom gedde mig den, sa hon.

– Jaså. Vilka dom?

– Ida och Bent.

Hanna strök henne över håret. Line hade sina låtsaskompisar som gjorde många saker, som att gömma godis och kakor, rita med tusch på väggar och bord, och särskilt duktiga var de på att spilla ut vattenglas och ha ner mat på golvet. Det drog fortfarande kallt från balkongdörren som stod på glänt; Hanna stängde. Kristina svepte in sig i täcket och tände en cigarett.

– Den måste väl vara från säcken, sa hon.

Några dagar tidigare hade de fått en stor säck med leksaker från sin hoarder till granne. Husets garage var proppfullt av hans grejer som han hittat eller fått, och sålde på loppisar. Skallran borde komma därifrån, även om det var underligt att de inte sett den tidigare.

Hur det än var, gillade hon den inte. Och fastän Kristina inte sa något, märkte hon att inte heller hon tyckte om skallran. Några gånger försökte Hanna gömma undan den, och hoppades att Line

skulle ha glömt den efter två, tre dagar hos sin pappa – det knepet brukade funka med stenar och pinnar som hon bar hem. Men hon glömde inte skallran! Tyvärr älskade hon sin antika leksak.

Samma höst var Hanna en sen kväll ute med Dante på den vanliga rundan. Även om hon var mörkrädd brukade inte den här rundan kännas obehaglig eftersom man kunde se ljuset från de intilliggande husen, och det var så nära hem. Stigen gick genom ett skogsparti och över några bergsknallar. Det var sent i oktober, lingonens och svampens tid var förbi. Trädens rötter slingrade sig över marken, och stigen var gropig av pölar täckta med ett tunt lager is. Dagtid kunde man från berget blicka ner på viken. På denna sida av vattnet fanns skogen och nedanför den gamla porslinsfabriken, och på andra sidan hus och bryggor. Men nu syntes bara träden närmast stigen, och tevemasterna som blinkade i fjärran.

Dante drog som vanligt i kopplet. På kvällarna var han som mest uppspelt, alltid vittrande efter rådjur och harar. Fastän skogen var liten och välbesökt fanns det gott om dem, till och med rävar och grävlingar. Nu stannade han till, spetsade öronen och vädrade. Så Hanna spejade efter rådjurens vita rumpor, men fick i stället syn på fladdrande ljuspunkter mellan de svarta trädstammarna; ljuspunkter som såg ut att närma sig. Var det joggare med pannlampor? Nej, det liknade mer facklor. Röster hördes genom blåsten. Folk som ropade till varandra, men orden gick inte att urskilja. Vinden svepte också med sig en stark lukt av brandrök. Ögonen tårades. Dante reste ragg och gav skall. Plötsligt låg något hotfullt i luften. I nästa stund satte hunden av hemåt, och Hanna lät sig ryckas med. Utan att se sig om sprang hon genom skogen, snubblande över rötter och slirande på frusna pölar. När hon kom hem var hon alldeles skakig. Hon väckte sin mamma som sov på soffan.

– Dom hade väl fest nere i koloniområdet, sa Kristina. Alla som har trädgårdar jobbar ju så här på senhösten, och det mindes väl

Hanna när de eldat i tunna hemma på tomten, hur mycket rök det kunde lukta. Och inte var det så konstigt med facklor?

Allt det där stämde. Säkert var Hanna överspänd, och hade låtit sig svepas med av en diffus känsla. De skrattade åt hennes panikartade språngmarsch hem. Men ändå var det som att något förändrades den kvällen: det blev en allt underligare energi i lägenheten, och hon fick svårt att sova. När hon låg vaken tyckte hon sig höra fotsteg i hallen, släpande läten, skallrans pinglande. Ibland hade Lines kläder och leksaker flyttats, ibland var det böcker som fallit ur hyllan eller tavlor som rasat ner på golvet, och emellanåt svepte en iskall vind genom rummen; en doft av brand trängde sig in. Då kunde det kännas som att själen kröp ut ur kroppen för att dö.

Det blev vinter och Kristina var svagare än på länge. Tidigare hade hon kommit till Hanna hur trött hon än varit, men nu kunde hon inte ta sig ut till färdtjänsten ens med hjälp, och både mor och dotter var mer ensamma än någonsin tidigare. Också hennes mamma hörde ljud på nätterna och hade blivit alltmer rädd att sova, visste Hanna. Och en kväll sa hon att nu har de börjat elda här med, hon sa att det kom in rök på nätterna, precis som hos Hanna, men underligt nog verkade det bara vara hon i huset som kände det.

Den här vintern registrerade Hanna sig på en dejtingsajt. Längtan efter att träffa någon fanns där förstås, men främst ångesten över att vara ensam, särskilt på nätterna. En kväll stämde hon träff med Dalibor eller Dalle som han kallades, på en krog i Gustavsberg. Eftersom hon kom tidigt satte hon sig med en bok i baren och väntade. Krogen var ett enkelt hak med blandat klientel: några lokala alkisar, en pappa med sin son, ett gäng tjuugoåringar. Hon försökte se upptagen ut, men kunde inte koncentrera sig på att läsa. Bara satt där med sin bok och hukade lite, hoppades att Dalibor skulle komma snart så att personalen och gästerna förstod att hon inte var ensam. Och just när hon kastade en blick på dörren kom han. Snälla

ögon, ödmjuk, livlig blick. Han såg manligare ut än på sitt foto. Det tjocka mörka håret var snaggat. När de gav varandra en snabb kram gnisslade hans skinnjacka, och hon konstaterade lättat att han var längst av dem.

– Du är ute i god tid, det uppskattas, sa han och beställde samma sorts öl som hon drack. Samtalet flöt på bra. Vad var det som gjorde att hon direkt tyckte om honom? Kanske att han verkade så jordnära och uppriktig i sitt sätt, och dessutom hade han varit med om en del. Han kom till Sverige som tolvåring och växte upp i Örby söder om Stockholm. Storebrodern hade hamnat snett och blivit indragen i gangsterkriget, själv hade han som tonåring tagit mycket droger och gjort en del inbrott. Det gör något med en människa att ha upplevt svåra saker i ung ålder – det kändes som de förstod varandra på något grundläggande plan.

De kom in på hans jobb – han var polis vilket kändes betryggande och lite häftigt. Och han var också nyfiken på hennes liv, ställde bra frågor. De skrattade och flörtade lite.

Trots att det gått över ett år sedan hon lämnade Johan kändes situationen förbjuden. Johans blick fanns fortfarande där, hans svartsjuka som hon gött och gjort till sin, och hon tänkte alltjämt på sig själv som en i grunden svekfull person – kanske var det också sanningen – men samtidigt insåg hon det absurda i att fästa olika ned-sättande epitet på sig själv. Hon upplevde en oförklarlig stress, på samma gång som hon var nöjd med att ha tagit steget.

Natten efter dejten, när hon var ensam hemma, vaknade hon av ett ljud. Det lät som det knackat på fönstret, fastän lägenheten låg på tre trappor. Hon fick tag i glasögonen och tittade ut mot kullen på baksidan av huset. En närpå full måne lyste över tallarna som krönte kullens topp. Men hon såg ingenting som avvek från det normala och det var tyst. Dante låg lugnt vid hennes fötter. Hon skulle just lägga sig igen, när en rörelse i ögonvrån fångade hennes

uppmärksamhet. Hon skrek till. I fönstret syntes ett förvridet ansikte. Bara en kort stund liksom flammade detta ansikte upp, men fastän det var mörkt i rummet och sängen stod långt från fönstret såg hon det alldeles tydligt. Också hjärtat ville skrika. Hon ville rusa därifrån, men satt alldeles tyst och med blicken nitad i fönstret.

Det var nu hon på allvar började överväga ifall hon höll på att bli galen. Sinnessjukdom fanns i släkten, åt båda håll och själv hade hon sedan tjuugoårsåldern lidit av ångest och återkommande depressioner. Nu förvärrades måendet snabbt och hon fick också konstiga fysiska åkommor. Tungan blev gul, ögonen värkte, och ibland drabbades hon av en häftig kramp i underlivet och magen. Ångesten var stundtals så stark att hon knappt kunde tänka och i det tillståndet fortsatte rädslan att växa. Nätterna var fyllda av groteska mardrömmar. Hon provade olika mediciner och kurer och gurglade sig flera gånger om dagen med ett antibakteriellt munvatten, men det enda som hjälpte var några piller hon fått av sin mamma, de förhindrade de värsta panikattackerna och fick henne att sova drömlöst.

Hon hade inte förväntat sig att Dalibor skulle ringa, men det gjorde han. Och hon hade inte trott att hon ville ses igen, men hörde sig själv tacka ja när han föreslog ett glas på samma ställe som sist. Denna gång var han först på plats. När de kramade om varandra ville hon bara krypa upp i hans famn och stanna där, men stunden därpå fick en skarp stank henne att backa undan. Kunde lukten komma från henne? Han verkade inte känna något. Hur var det möjligt? Medan han beställde dricka åt dem skyndade hon på toaletten. Där kunde hon lättat konstatera att hon inte hade skitit på sig, och munnen verkade inte stinka heller. Hon gurglade med munvattnet som hon alltid bar med sig och spritade händer och armleder. Så tog hon ett lugnande piller och återvände till baren. När Dalibor räckte henne en öl bara stegrades stanken. De skålade och plötsligt såg hon att de vita kanterna på naglarna gulnat, som om hela hon var stadd i för-

ruttelse; ett straff för hennes synder. Det värkte mellan skulderbladen. Dalibor stötte sitt knä mot hennes.

– Vad tänker du på? Du såg så glad ut nyss och nu blev du så tyst. Är nåt fel?

– Va?

– Du blev så tyst. Är det nåt som är fel?

När han flyttade sig lite närmare slog en ny våg av skitlukta emot henne, och hon var nära att kräkas. Instinktiv ställde hon sig upp. Vad skulle hon säga? Min mamma är döende, sa hon. Jag klarar inte av det här tyvärr, inte just nu. Fanns det något han kunde göra, undrade han och försökte krama om henne, men hon bara skyndade ut, intensivt illamående sprang hon gråtande hemåt.

Några dagar senare dog hennes älskade mamma. Efter flera års kamp mot cancer och kol, var det officiellt en lunginflammation som tog hennes liv. På sjukhuset konstaterades långt framskriden dubbelsidig lunginflammation. Men sanningen var värre och mer komplicerad än så. Omständigheterna makabra, minst sagt. För samma natt som hon dog brann hennes lägenhet ner. Som vanligt hade hon tagit sina lugnande tabletter och druckit vin, och en cigarett hade blivit liggande i askfattet nära syrgasapparaten, vilket ledde till att apparaten exploderade, var teorin.

Varken Hanna eller hennes syster såg sin mammas kropp. Det är inte vad ni vill minnas, fick de höra. Men Hanna undrade ibland om det inte såg värre ut i fantasin än i verkligheten. Hon vågade inte fråga sig hur mammas sista stund i livet verkligen varit, men hon hade sina aningar... Just den natten hade hon vaknat av det hemska pinglandet från skallran och fastän alla fönster var stängda kände hon tydligt doften av brandrök. Hon ville ringa sin mamma, men bestämde sig för att vänta till morgonen. I gryningen ringde system; då var allt över.

Visst var Hanna vuxen, hon närmade sig trettiofem, men ändå

var hon ett barn. Nu föräldralös. Begravningen och allt annat som följde, mindes hon som i ett töcken, och systemen fick sköta allt själv och utan att Hanna visade någon som helst tacksamhet. Vad kunde sägas; det fanns inga förmildrande omständigheter. Hanna var den bortskämda lillasystemen, med ett rörligt liv, och hon kunde inte förklara för någon vilka hemska aningar hon hade.

När mamma dog tvingades jag ta tag i min situation. Jag bestämde mig för att agera, och sedan fann jag en väg att gå, skrev hon i sin dagbok. Men egentligen var ordningsföljden omvänd: Hon fann en väg att gå, och bestämde sig för att agera. Som när en person med tandvärk träffar en tandläkare, förstår att håll kan lagas och tänder dras ut, och då gör allt som är möjligt för att bli kvitt sin värk. Så här gick det till: Som barn hade Hanna ridit och nu tog hon upp det intresset igen. På stallet lärde hon känna Alona Backmo. Alona var veterinär och hästpsykolog, men också flera av ryttarna gick på andlig vägledning hos henne. Både hon och Hanna brukade vara i stallet tidiga morgnar och båda tyckte om att ta uteritter i skogen. Hanna blev överraskad av den ömhetskänsla hon fick för denna särregna kvinna, så olik henne själv.

På en av deras långritter berättade hon om sin mammas död, och sedan rann resten ur henne: Hon berättade om när hon somnade ifrån Line, om skallran, brandröken, ansiktet i natten och den starka rädslan som förföljde henne. Alona lyssnade noga och fick Hanna att knyta ihop de olika händelserna så att en sammanhängande historia urskildes. Tidigare hade händelserna framstått som enskildheter – bevis på att hon antingen höll på att bli sinnessjuk eller att hon drabbats av en ofattbar och irreversibel förbannelse.

– Jag ska hjälpa dig, sa Alona rättframt när de tillbaka i stallet hoppade av hästarna.

Så en eftermiddag när Line var hos sin pappa kom Alona hem till Hanna. Där tände hon vit salvia-rökelse och bredde ut en tunn mörkrosa sjal över golvet, och så började hon gå av och an i vardagsrummet, försjunken i någon slags sjungande viskande bön som påminde om jojck.

– Jag vill vara ensam i lägenheten för att känna av energierna, sa hon.

Nervöst fnittrande gick Hanna ut med Dante. Och varför fnittrade hon? För att hon skämdes över hela situationen. Hennes rationella jag tänkte att om man kan få kontakt med spöken är det inte genom några slags ritualer. Finns det en brygga till döden så nås den inte via sjalar, rökelse och böner – utan genom någon slags andlig renhet, en villighet att se.

Dante ville upp på kullen bakom huset, och Hanna lufsade efter honom på den lilla stigen. Då mindes hon plötsligt drömmen hon haft samma natt:

Mamma stod vid sängkanten, i sin svarta långa kofta, med den röda schaletten över håret. Varför ringer du aldrig, frågade hon. Men du är ju död, sa Hanna. Fast du kan väl ringa ändå, sa mamman uppfodrade. Och Hanna blev lika intensivt lycklig som skuldtyngd. Kunde man ringa? Hade hon bara inte förstått det? Det var flera månader sedan döden skilde dem åt, och tänk om man kunnat ringa hela tiden...

När hon kom tillbaka hem låg sjalen fortfarande på golvet och rökelsen var tänd. Var hon för tidig? Hon tänkte vända i hallen, men Alona ropade på henne.

– Jag kände energin, sa hon där hon satt i soffan och drog i sin långa fläta. Jag kände den tydligt.

Även om Hanna ryste vid tanken på att Alona mött några slags andar där hemma kände hon också triumfen över att bli bekräftad, att inte vara galen. Att dela rädslan med en annan människa var att nästintill bli av med bördan.

– Det var en blandad energi, berättade Alona. På samma gång ädel som ondsint och depraverad, på samma gång lömsk som jagad. Så mycket mörker fanns i bakvattnet, sa hon, mer än vad som borde vara möjligt.

Hon berättade att spöken som tar kontakt med oss levande ofta plågas av tvivel på sin existens, och att de behöver bli bekräftade, hon berättade att dödsriket spränger av vilja att leva och att de döda kan bli galna av avundsjuka på oss levande. Och hon berättade om sin ukrainska morfar som dött i ett gruvras och varje kväll vandrade hem till sin fru för att sitta under björken utanför deras stuga. Till slut avbröt Hanna henne med en fråga:

– Kan du få bort dom härifrån?

Då fattade Alona tag i hennes händer.

– Dom behöver få träffa Line. Det är därför dom kommer, för att vara med henne, sa hon. Men Hanna förklarade att det inte gick. Allt annat kunde hon gå med på – bara inte att utsätta sitt barn för något.

Ändå blev det så. En lördag några veckor senare dök Alona upp. Vi ska leka lite med min kompis från stallet, hade Hanna berättat för Line. Men så fort Alona kom vände hon sig till Line och sa:

– Minns du några spöken som har varit här?

– Ska vi leka nåt?

– Ja. Vi tänkte be dom komma, sa Alona.

Då blev Line jätteglad och hoppade jämfota. I sin nya mörkblå klänning med fjärilsmönster, vita strumpbyxor och med det tjocka håret uppsatt i en hästsvans såg hon ut som ett barn på väg till kalas. De hade ritat på morgonen och hennes händer var fortfarande fläckiga av tusch. Hanna drog henne till sig.

– Vi vet inte säkert om dom kommer, sa hon.

Vad hoppades hon? Hon ville bara att det hela skulle få ett slut, och även om Alona var säker på att de döda behövde få sin vilja

igenom innan de gav sig av, önskade hon att de redan försvunnit. Men de senaste veckorna hade hon allt tydligare känt deras närvaro, och det värsta var att den var starkast i Lines rum. Dante ville inte ligga i sin korg om den stod där; han undvek överhuvudtaget barnrummet, så de sov alla i Hannas säng, och alltid med lampan tänd. Till slut tänkte hon: Jag kan inte låta Line växa upp så här, som en fånge.

Nu satt de på några kuddar i ett hörn av rummet. Medan Alona tänkte den vita salvia-rökelsen och bredde ut sjalen försökte Hanna skoja lite med Line för att lätta upp stämningen. Akta dig för det snurrande tefatet, sa hon och drog i kudden dottern satt på. Men Line var helt fokuserad på rökelsen, sjalen och Alonas sjungande bön.

Och så kände de kylan. En kyla och en alldeles tydlig närvaro. Om du blundar när en människa står tätt intill dig, kan du ju vara helt säker på att någon är där även om du inte kan se personen, eller hur? Just så var det. Balkongdörren stod på glänt, men det var inte samma kyla som utomhus... Närvaron som Hanna känt så många gånger förr gick inte att ta miste på....

– Säg nu att du tror på dom, bad Alona otåligt.

– Jag tror på er, sa Hanna med övertygelse i rösten medan hon tittade på balkongdörren. – Jag vet att ni finns.

Då reste Line sig.

– Jag har ritat nya teckningar. Jag målade huvet och så lite runt, som en riddare. Ni har inte sett dom än!

– Dom vill vara ensamma med Line en stund, sa Alona.

Hanna tittade villrådigt på dottern.

– Jag tror inte... började hon, men kunde inte få fram något mer.

– Du kan inte tvivla. Skynda dig nu!

Alona puttade till Hanna. Och likt en maskin stötte hon fram orden:

– Vara ensamma, ja...

Och så släppte hon den lilla tuschfläckiga handen. Då sprang Line fram mot balkongdörren på sina knubbiga ben i de vita strumpbyxor, och höll fram armarna som inför en kram.

I nästa ögonblick var hon försvunnen.

...

Kommer Hanna få tillbaka sin dotter – vad var det egentligen som hände? Läs den spännande fortsättningen i Verket av Anna Ringberg – utkommer i januari 2024!